

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Nicolai Mazzotta theologia moralis

omnem rem moralem absolutissime complectens

Mazzotta, Nicolò

Augustae Vindelicorum & Cracoviae, 1756

V. De Reliquis Obligationibus Confessarii monendi Pœnitentem, & præsertim quoad Ecclesiasticam sepulturam eligendam.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41004

CAPUT V.

De reliquis obligationibus Confessarii monendi Pœnitentem, & præsertim quoad Ecclesiasticam sepulturam eligendam.

CONFESSARIUS imponere debet pœnitentiam sub præcepto juxta dicta d. i. q. 5. Superfunt expōndæ quatuor aliæ obligationes, quas hic quatuor numeris expendemus.

I. Confessarius in mortis articulo, vel periculo (vel etiam in impedimento perpetuo, juxta dicenda q. sequ.) absolvere potest pœnitentem ab omnibus casibus reservatis, & à qualibet etiam excommunicatione, juxta dicta q. i. c. i. ubi etiam dictum est, absolutionem à casibus reservatis, quibus non est adnexa excommunicatio, tunc impendi sine ullo onere pœnitentis; à casibus vero, quibus adnexa est excommunicatio reservata, impendi cum onere, de non reincidentia. Hinc, in percussione Clerici ex cap. *Ex tenore, de Sent. Excom.* & in omnibus casibus Bull. Cœn. ex clausul. 20. injungere debet Confessarius pœnitenti juramentum de stando mandatis Ecclesiæ, id est, quod iterum talia pœnitens non sit commissurus; quod tamen Pelliz. & Dian. p. 5. t. 9. r. 23. dicunt, non esse ex necessitate sub mortali, quando absolutio datur in foro occulto conscientiæ. Rursus in casibus Bull. Cœn. aliud juramentum injungere debet, nempe de satisfacienda parte, si, quæ læsa fuit, nondum remisisse appareat, ex eadem clausul. 20. Addunt tamen Pelliz. & Dian. p. 2. t. 15. r. 42. quod, quando absolutio est in foro conscientiæ, & pœnitens non potest satisfacere parti, nec est imponendum tale juramentum, sed sufficit simplex propositum, ut in cæteris obligationibus: v. Sanch. l. 1. *Decal.* c. 13. n. 17. Denique in omnibus excommunicationibus reservatis aliud juramentum est exposcendum, quod scilicet pœnitens, propter impedimentum diuturnum ab ea absolutus à non habente alias facultatem, comparere debeat, si convalescat, quamprimum coram Superiore, sub pœna reincidentiæ in eandem excommunicationem, à qua fuerat absolutus, ex cap. *Eos, qui, de Sentent. Exc.* in 6. Addit tamen Tambur. l. 3. *Conf.* c. 6. n. 4. juramentum hoc de comparando probabilius imponendum esse in sola percussione Clerici; cum in aliis excommunicatione-

nicationibus nullo jure caveatur; ideoque tantum exposcendum erit onus comparendi; & Bordon, tr. 3. contr. 27. n. 20. putat, onus comparendi adesse solum, quando quis absolvitur ab excommunicatione deducta ad forum contentiosum, cui consentit Avil., esto oppositum sentiat Pal. Cæterum, ab impubere ejusmodi juramenta non sunt exposcenda; quia non præsumitur pollere usu rationis, ut juramentum pro dignitate præstet; Sanch. l. 2. Decal. c. 13, n. 26. Bonac. & alii. Neque quando judicatur, ea juramenta, aut onera impleri non posse, v. g. quando pœnitens sit brevi moriturus, vel impedimentum fore perpetuum, quia frustra imponerentur: Pal. Tamb. & alii.

II. Confessarius magi, aut veneficæ, &c. monere debet eos teneri: Primo, Pactum expressum, si quod habent cum dæmone, aut commercium, abjurare, & dissolvere: Secundo, Libros suos, schedas, ligaturas, aliaque instrumenta artis comburere: præstat ea tradere Confessario ad comburendum; uti etiam chirographum, si quod habent: si vero solus dæmon id habeat, non necessario cogendus est, ut reddat; quia pactum sufficienter dissolvitur per pœnitentiam: Tertio, Damna illata resarcire; ad quod proinde tenentur etiam hæredes, si ad eos bona deveniant; & similiter fiscus, ubi veneficorum bona confiscantur: Laym. Suar. Sanchez, Fil. Busemb. l. 3. t. 1. Denique energumenum, etfi propter peccata prius commissa obsideatur à dæmone, absolvere potest vere pœnitentem; item potest aliquos exorcismos exhibere ante ejus confessiones, si expertus sit solere tunc à dæmone turbari; ex officio autem confessarius non exorcizet sine præscientia Superioris, sed regulariter remittat ad Parochum, cui id munus incumbit: Gob. t. 8. n. 56.

III. Confessarius Rei, si hic tenetur crimen etiam capitale fateri Judici hic & nunc legitime interroganti, suadere, imo & obligare potest, ut fateatur; nec ideo fit irregularis: Valq. Turr. Lug. Averf., & alii. Dixi, *Si teneatur, &c.*, nam communior sententia cum D. Th. est, teneri; probabile tamen est, etiam non teneri saltem sub mortali fateri suum crimen, modo crimen sit capitale, Judici etiam legitime interroganti, & simul sit spes evadendi, & nullum grave damnum Reipublicæ timeatur, Sylv. Sa, Less. Tann. cum Lugo dicente. esse sententiam valde probabilem, & in pra-

xi tutam; quia inhumanum videtur, ut, qui convinci non potest, teneatur præbere arma contra se, quibus occidatur, aut gravem pœnam v. g. perpetui carceris subeat. Ideoque non semper opus est, ut Confessarius Reum urgeat ad crimen Judici fatendum.

Hinc, si per testimonia convictus neget Judici factum crimen, quamvis Suar. & Sanch. nolint, absolvi; tamen Hurt. & Portel. volunt, absolvi; quod, si etiam neget Confessario, Averf. dicit, absolvendum, si saltem dubie præsumi possit non fecisse, quia hic potius credendum est Reo.

At, si ad vitanda tormenta falsum sibi crimen imposuit, non tenetur postea crimen revocare, quamvis antea perjurio confirmasset; quia non peccavit mortaliter ratione mendacii, cum non sit mentitus perniciosè: Lessl. Lug. & alii; peccavit quidem ratione perjurii, sed hoc jam transit; & sic non retractando nemini facit injuriam, ideoque sufficit coram Deo pœnitere: Tann. Lessl. Excipe, nisi inde grave damnum aliis sequeretur: Doctores cit.

Demum, si Reus coactus denunciavit alium innocentem, tenetur sub mortali ante suam condemnationem, & si tunc non fecit, etiam post sententiam revocare; ad quod etiam à Confessario est obligandus: Tol. Lessl. Tann. & alii communiter: excipe, nisi tunc revocatio esset inutilis. At, si Reus sciat complices, tenetur revelare etiam non rogatus, si crimen sit exceptum: puta hæresis; & si nolit, non est absolvendus: Nav. & alii. Si vero crimen non sit exceptum, & sit occultum, ita ut nec aliis indiciis, aut testimoniis convinci possit, non tenetur; imo nec potest eos revelare, si tamen vi tormentorum coactus prodat, ordinarie non peccabit: Lessl. Laym.

IV. Demum, Confessarius moribundi monere eum potest de testamento, cui tamen ipse non assistat; tum etiam de electione sepulturæ, de qua, quoniam alibi non est locus agendi, aliqua hic breviter explicabo. Quilibet utriusque sexus (exceptis tantum Religiosis, & Impuberibus) etiam si sit Uxor, Filiusfamilias, Clericus, Novitius, aut Servus, potest sibi eligere sepulturam in quavis Ecclesia, sive Seculari, sive Regulari, sive propinqua, sive remota, sive etiam in clauitro, aut sacristia: Doctores communiter ex tit. *de Sepult.*; solum enim prohibetur, ne ullus intra Monasteria Mo-

nialium sepeliatur: bene vero intra Ecclesiam exterioriorem, ut addit Pelliz. *de Regul.* tr. 8. c. 5. n. 174. Denique, qui potest eligere, juxta communem sententiam potest etiam committere alteri, ut pro se eligat; hic vero id potest etiam post ejus mortem, quia ejus mandatum, cum debeat habere effectum post ejus mortem, non exspirat, sed ex ejus intentione intenditur: Spial. Gutt. Pasq., & alii contra Gen., & alios. Non potest Parochus impedire electionem, dummodo ei detur quarta pars funeralium secundum consuetudinem suæ Parochiæ; quod si quis plus petat, eo quod quis sepeliatur apud Regulares, peccat, & excommunicatur per Clement., & Urban. VIII., Pignat. tom. 4. consult. 208., & econtra peccant, & excommunicantur excommunicatione reservata Religiosi, & Clerici seculares, qui aliquem inducunt ad votendum, jurandum, vel fide interposita, seu alias ad promittendum, ut eligat sepulturam apud eorum Ecclesiam, vel ut non immutet eam electam: Clem. *Cupientes, §. fin. de Pœnitent.*; & talis electio est nulla, & per ipsam annullatur etiam alia electio libere ab eo facta, aut facienda, ex c. *Animarum, de Sepult.* in 6. Si autem ad id hortentur adhibitis etiam precibus non incurrunt, dummodo non obligent: Suar. Rodr. Nav. Portel., & alii contra Gloss. neque si obligent ad eligendam sepulturam in Ecclesia alterius: Rodr. Tol., & alii, nisi fiat cum fraude, nempe ad instantiam alterius: Doctores cit.; neque si obligent ad eligendam sepulturam in Ecclesia, in qua de jure debet sepeliri, quia est in favorem Ecclesiæ, cui de jure: Rodr., &, quamvis in hoc opponantur Portel. & Pasq., dicunt tamen esse invalidam electionem.

Dum quis ex electione, five ex jure, sepelitur in Ecclesia Regularium, Pignat. t. 3. consult. 48. late probat, Parochum non tantum posse prosequi, sed etiam cum Cruce, Superpelliceo, & Stola adstare funeri in eorum Ecclesia: attamen officium sepulturæ peragendum esse à Regularibus; quod si in Ecclesia Regularium, vel quibuscunque aliis funeralia non peragantur, his non competit pars ulla funeralium, sed soli Parochiæ: Pignat. tom. 6. conf. 88. Possunt etiam Regulares concordare cum Parocho, ut hic officium illud peragat in eorum Ecclesia: tom. 3. conf. 30., sed Parochus non potest petere quartam partem, si quis sepeliatur apud Regulares ab eo onere privilegiatos, si apud eos fiant etiam

funeralia : tom. 9. conf. 145., & econtra Regulares non possunt cum stola funus apud se sepeliendum prosequi, quia stola denotat jurisdictionem externam, quam ad hoc non habent, nisi deleget Parochus : t. 5. conf. 54. Statutum etiam est à S. Congr., ut in funeralibus una tantum Crux deferatur, non Regularium, sed folius Parochiæ, vel certe folius Capituli Cathedralis, si hoc comitetur, nisi alia alicubi sit consuetudo : t. 6. conf. 59. Pleraque alia v. t. 8. conf. 73.

Dubitatur, An peccetur, si cadaver occulte transferatur de uno loco in alium, non persoluta quarta funeralium illis Parochis, per quorum Parochias transit? Pellic. tr. 8. c. 5. n. 177. negat, quia usus etiam timoratorum habet, ut ex eo sibi non faciant scrupulum; unde talis lex non censetur habere locum in foro conscientiæ; ex Decl. tamen S. Congr. 1604. nullus Regularis, invito Parocho potest efferre funus per Parochiam.

Electio sepulturæ probari potest etiam per duos testes singulares, quia in eo, quod principaliter probant, evadunt testes: Gloss. & alii communiter; imo etiam per dictum solius Confessarii, ex praxi Cur. Neap. Sufficit etiam simplex scriptura manu propria subscripta, quæ æquivalet voci ipsius defuncti: Pasqual. & alii: imo etiam codicillus invalidus quoad jus civile, validus tamen quoad jus canonicum in ordine ad pias causas; si autem neque quoad hoc sit validus, si per testes probari potest, quod in eo voluerit declarare suam voluntatem, sufficit etiam pro foro externo; sin minus, sufficit tantum pro foro interno: Pasqual. & alii.

Impubes ob consilii imbecillitatem non potest sibi eligere sepulturam, ex cap. *Licet, de Sepult. in 6.*, nisi malitia suppleat ætatem, ut addit Sperell. decis. 89. Ubi vero est consuetudo legitime præscripta, potest ei eligere pater, ex text. cit., etiam si filius sit naturalis, spurcius, aut adoptatus: Pignat. t. 4. conf. 208., quod t. 7. conf. 21. intelligit, vivente adhuc, non autem mortuo filio; sed Nav. ait, etiam hoc mortuo, quia textus universaliter ait, *Pater minores filios potest, quo voluerit, loco sepelire*; si autem post electionem patris filius evadat pubes, non valet, nisi hic ratificet: Nav. Sperell. & alii communiter. Eadem dicunt Sperell., & alii communiter de matre, ubi est consuetudo; negant tamen Genuens. & Ricc. in Prax. Neapol. Eadem de tutore, & consanguineo, qui succedat patri in cura impuberis, dicit

dicit Pasq. quamvis negent Ricc. & alii. Eadem de domino relate ad servum impuberem dicunt Barbof. & alii.

Religiosus non potest sibi eligere sepulturam, cum careat voluntate propria, cap. *Religiosi, de Sepult. in 6.* ubi addatur, quod, si moriatur extra claustra, sit apud suum Monasterium tumulandus, nisi commode illuc deferri non possit. Hinc addunt Doctores cum Glor. contra Inn. Franc. & alios, posse eligere sepulturam, si commode illuc deferri non possit, quia talis electio fit cum voluntate interpretativa Superioris; nisi vero ibi adsit aliud Monasterium sui Ordinis, & ille teneatur obedire illi Prælato: Sanchez, Pasqal. & alii; si autem nec ibi sit Monasterium, nec ipse eligat, pertinet ad Parochiam, in qua moritur: Doctores communiter. Superior autem Regularis, ubicunque sit, potest sibi eligere sepulturam etiam extra Monasterium sui ordinis, dummodo moriatur in gradu Superioris, quia in multis habet propriam voluntatem, etiamsi Generali sit subjectus: Sanchez l. 6. *Decal. c. 14. n. 7.* Ab. Franc. & alii; imo potest eligere sepulturam subdito, ut pater filio impuberi. Novitius vero in domo paternâ moriens cum habitu Religioso, si non eligat sepulturam, sepeliatur in Monasterio, si commode fieri potest, sine obligatione solvendi Parocho canonicam, quia gaudet juribus, & privilegiis: Sanch. *Dicast. Pign. t. 7. conf. 70.*

Qui autem moritur non electa sepultura, soluta quartâ parte funeralium Parocho, ubi moritur, debet sepeliri in sepulchro suæ familiæ, ex cap. *Nos, de Sepult.* etiamsi filius renunciavit paternæ hæreditati; imo, etiamsi sit exhæredatus, nisi sit specialiter exclusus à sepulchro familiæ; imo, etiamsi sit filius adoptivus, qui, si non habeat sepulchrum adoptantis, sepeliatur in sepulchro patris naturalis: Doctores communiter apud Pasqual. Filius vero damnati læsæ Majestatis nequit sepeliri in sepulchro familiæ, ex l. 1. *ff. de Suis, & legitimis.* Canonicus autem Cathedralis debet sepeliri in Cathedrali, ubi est sepulchrum proprium Canonicorum, & si hoc non sit, sepeliatur in sepulchro suæ familiæ: Pign. t. 8. conf. 5. item Clericus, qui administrationem habuit in Ecclesia, vel ex alio titulo tenebatur ibi residere, sepeliri debet in ea Ecclesia: Barb. & alii. Item vidua in sepulchro ultimi mariti, ex c. *Is, qui, de Sepul. in 6.* etiamsi alibi habitasset, &c. Sperell. *decif. 88.*

Si autem quis nec sepulchrum habet, nec sepulturam elegerit, sepeliendus in Parochia sui domicilii, ex cap. *Licet, de Sepult. in 6.* quo etiam deferri debet, etiam moriatur ruri extra territorium suæ Parochiæ, si absque periculo valeat eo deportari, ex cap. *Is. qui cit.* Si autem non valeat deportari, sepeliatur in Parochia, ubi moritur, soluta tamen quarta parte funeralium Ecclesiæ domicilii: Pignat. t. 7. conf. 63. nisi vero moriatur, ubi habet quasi domicilium: Sperel. decif. 87. Advenæ, & Viatores, secundum Pign. t. 1. conf. 145. ex decl. S. Congr. debent sepeliri in Cathedrali; sed recte cum aliis Sperel. decif. 87. ait, si non sunt Clerici, ex consuetudine sepeliri in Parochia, in qua moriuntur, & in qua acceperunt Sacramenta. Moriens in carcere secundum aliquos debet sepeliri in Parochia sui domicilii, quod non deseruit; ideoque huic Ecclesiæ deberi quartam funeralium, si alibi elegisset sepulturam; sed probabilius alii cum Pignat. t. 7. conf. 86. ajunt, spectare ad Parochiam carceris; quod certum videtur saltem de alibi damnatis ad perpetuum carcerem, vel in exilium involuntarium missis; ubi enim mori, vel exulare debent, ibi censentur etiam inviti habere domicilium, *L. Filii, ff. ad Municip.* Si Secularis moriatur in Monasterio, ubi, relicto suo domicilio, habitabat, Pign. t. 7. conf. 63. ait, jus sepulturæ spectare ad Parochum illius Parochiæ, in qua est Monasterium, & si in eo petierit sepeliri, soli Parochiæ deberi quartam funeralium; & idem dicit de pueris, & famulis in Monasterio habitantibus; sed recte contradicunt alii, quia acquisivit in Monasterio saltem quasi domicilium: sic etiam si quis moriatur in hospitali intra Parochiam constituto, & in eo sepeliatur, nihil debetur Parocho; nisi vero sepeliatur alibi extra hospitale: De Luc. *de Paroch.* disc. 23. Præterea per Bull. Paul. III. in nostris Cœmeteriis sepelire possumus omnes, qui in nostris morantur obsequiis; & quamvis Gob. hoc intelligat de illis famulis tantum, qui serviunt, & habitant permanentemente in domiciliis nostris, alii tamen cum Dian. intelligunt etiam illos domesticos, qui perpetuo commensales sunt; hi enim etiam sunt de familia, & Clement. X. tantum dicit, *Qui ibi sunt vere de familia, & continui commensales.* Denique; si quis in testamento disposuerit, ut sepeliatur in Parochia, in qua fuerit moriens, & casu moriatur in aliena Parochia, adhuc debet in Parochia

chia sui domicili sepeliri, quia per illam brevem absentiam non amiserat eam Parochiam, nec alteram acquisierat: Pignat. t. 4. conf. 151. notatque Shiarra l. 4. diff. 44. legatum, quod quis fecit Ecclesiæ sub conditione, *Si ibi sepeliatur*, valere, si quid accidat, per quod non possit, aut non debeat ibi sepeliri, quia tale legatum ad pias causas secundum jus, & mentem disponentis est favorabile ipsi, & ei, pro quo disponit.

Denique solus Episcopus, & non Parochus (nisi alia alicubi sit consuetudo) potest alicui concedere jus proprium, & perpetuum sepulturæ in certo loco, è quo alios possit excludere; & hac quidem conditione addita à Pio V. *Ut cadavera profunde insepeliantur*; Tenentur autem Regulares accedere ad Ecclesiam Parochialem, & inde cum Parocho se conferre domum, à qua funus efferendum ex S. C. in Senogal. 26. August. 1616. apud Cesp. Habens vero jus patronatus, non ideo habet jus sepulturæ in Ecclesia: Barb. *de Off. Ep. alleg. 3.* Cæterum Regulares possunt vendere sepulturam, nec prohiberi possunt ab Episcopo, cum sint exempti; nec est simonia, si accipiatur pretium pro loco honoratiori: Sanch. Dian. & alii contra alios ap. Cesp. nec potest quis in eorum Ecclesia sepeliri ipsis invitis, ex Decr. S. Congr. apud eundem; nec in eorum Ecclesiis Presbyteri seculares, postquam corpus associarunt, cantare possunt officia, ex Decr. S. Congr. in una Turritan. 1617. non obstante quacunque consuetudine: Tamb. tom. 1. d. 15. q. 18. Ad Parochum autem spectat determinare iter in associando cadavera, ex S. Congreg. in una Castell. at in Ecclesiis Societatis Jesu non recipiuntur defuncti sine licentia Generalis, exceptis fundatoribus, foundationem juvantibus, Principibus, & Prælatibus: Congreg. 3.

QUÆSTIO III.

De Reservatione Casuum.

VIDENDUM hic I. Quid sit Reservatio, Quæ peccata, & à Quibus reservari possint? II. Quinam reservationem incurrant, aut ab ea excusentur? III. Quis possit absolvere à Reservatis? IV. Demum addeamus in calce Appendicem de Casibus Reservatis.

D d 5

CAPUT